

## POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z wniosku E. W.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.  
o emeryturę,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 grudnia 2016 r.,  
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 21 maja 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego  
kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów  
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 21 maja 2015 r. zmieniał wyrok Sądu Okręgowego w J. z dnia 20 sierpnia 2014 r. i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z 14 stycznia 2013 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy E.W. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2013 r., oddalając dalej idące odwołanie oraz oddalił apelację organu rentowego w pozostałej części i wzajemnie zniósł między stronami koszty postępowania.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 39 i art. 50a w związku z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), przez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 1 marca 2013 r., mimo że nie osiągnął on 25 lat pracy górniczej oraz nie spełniał na dzień 31 grudnia 2008 r. warunków określonych w art. 46 powołanej ustawy, dotyczących obniżenia wieku emerytalnego na podstawie art. 39 tegoż aktu.

Jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał rażące naruszenie przez Sąd Apelacyjny przepisów art. 39 i art. 50a w związku z art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 1 marca 2013 r., mimo że nie osiągnął on 25 lat pracy górniczej oraz nie spełniał na dzień 31 grudnia 2008 r. warunków określonych w art. 46 powołanej ustawy, dotyczących obniżenia wieku emerytalnego na podstawie art. 39 tegoż aktu.

Ubezpieczony w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych a art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi

kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398<sup>4</sup> k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007, z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/8, LEX nr 459291, z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W przedmiotowej sprawie skarżący jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał rażące naruszenie przez Sąd Apelacyjny przepisów art. 39 i art. 50a w związku z art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 1 marca 2013 r., mimo że nie osiągnął on 25 lat pracy górniczej oraz nie spełniał na dzień 31 grudnia 2008 r. warunków określonych w art. 46 powołanej ustawy, dotyczących obniżenia wieku emerytalnego na podstawie art. 39 tegoż aktu. Tymczasem tego rodzaju okoliczność nie jest wymieniona w zamkniętym katalogu przesłanek przedsądu zawartym w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. W konsekwencji Sąd Najwyższy musiałby domyślać się czy wręcz samemu konstruować ten element skargi kasacyjnej i poszukiwać argumentów za jego istnieniem w uzasadnieniu podstaw i zarzutów kasacyjnych.

Konkludując, wobec niewykazania przez skarżącego żadnej z ustawowych przesłanek przedsądu, z mocy art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.